

שוואיה קוראים לה

רואים בה גודם

לוי אשכול של השבועות האחרונים אינו לוי אשכול הישן, אלוף הפטרות. הוא נלחם.

האיש — שלפני שנה כמעט בכה בפני חבריו האינטימיים בדגניה ב', כאשר הת' אוגן שאין בכוחו לעמוד עוד מול הלחץ וההתירות של בן-גוריון ואנשיו — תבע לפני שבוע, מאותם חתרנים: להסתייג מבן-גוריון, או להתפטר מן הממשלה.

היתה זו הפעם הראשונה בקאריירה הצ'י-בורית של האיש, שהוא דיבר בלשון האול-טימטום.

אלה המכירים את ראש-הממשלה מקרוב, והעוקבים אחריו בביתו ובלישכתו, יודעים את הסוד העומד מאחורי האישיות החדשה. הם אינם צריכים לחפש את האשה. היא קיימת, בדמותה של מרים אשכול.

★ ★ ★

סמכות בענייני פירסום

ה סוף הקאריירה שלו, התנבאו שו"ת אוי של אשכול, כאשר נודע להם מן העתונות, כי ראש-הממשלה בן 69 נשא אשה בת 37. "יהיה לו סוף כמו לטולידאנו."

אפילו כמה מעוררי הקרובים ביותר היו נבוכים. בעיקר מפני שאשכול דרש מהם בתוקף להזמין צלם לחופה ולדאוג לכך, כי התמונות יגיעו לעתונים היומיים. על-פי הר' ראה אישית של ראש-הממשלה נמסרה גם, שעה קלה לאחר החופה, הודעה רשמית על הטכס. המזכירים הנבוכים הצטדקו: "היא דורשת את הפירסום."

זה היה נכון. הספרנית הביישנית שבילתה את שעותיה היפות ביותר בין הכרכים של ספריית הכנסת, כיתנה את אורות הפירסומת לעבר הטכס הצנוע, שנערך בבית הרוקומתי ברחוב מטולדה 3 בירושלים. אשכול, שהת' אלמן פעמיים, היה מעדיף לעטוף את הר' מאורע כולו במעטה של חשאיות. כי גם הוא זכר את פרשת נישואיו של הרב טולידאנו הקשיש, לאשה צעירה.

אולם הסתבר, כי שיקולה של אשתו הצעיר' רה, מרים זליקוביץ, היה נכון יותר. שכן, על-ידי הפירסום הרשמי והמכובד, הוקנה כל החודים הסנסציוניים. במקום לחפור ולחפש פרטים מכל רגליים, הסתפקו כמעט כל הר' עתונים בחומר הרשמי — או הרשמילמחצה — שסופק להם בפקודת הכלה עצמה. היה זה נצחונה האישי הראשון של אשת ראש-

הממשלה. היה זה גם הצעד הראשון לגיבוש מעמדה כסמכות בענייני פירסום ויחסי ציבור. כיום היא גלגל חשוב מאוד במכונת הפירסום ויח' סרענתונות של בעלה. היא מדברת עם עתונ' נאים, משפיעה על עורכים, מקבלת בביתה

„המרשעת“ - ידידיה

למהכנה במפא"י

ואיך מכנים אותה. חשוב לה מה היא אומרת. כי במשך 15 החודשים מאז נשואיה ללוי אשכול, קבעה אמירתה גורלם של הרבה דברים במדינה.

לוי אשכול גדל בחממה של מפלגת פועלי ארץ-ישראל. במשך שנים למד כי חבר-מפלגה חייב להעריך את דויד בן-גוריון, גם אם הוא בו לו סופגים לב. הוא למד שיש להבליג, גם אם סופגים מדויד בן-גוריון עלבון אישי פומבי; שיש לעשות את רצון הזקן — גם אם אינו צודק. כפי שעשה בשבת השחורה, כאשר פרא את התחייבותו לפינחס לבון והתייצב בראש תובעיה החדת.

מרים, שגדלה באחירה החופשית של הר' עיר, פיתחה מבט עצמאי על העניינים. היא לא הבינה מדוע מוכרחים להסכים לדעתו של בן-גוריון, בשעה שהכל רואים כי אינו צודק. מדוע חייבים הנפגעים לשתוק, כאשר הוא שולח לערכם חיצים מורעלים. לגביה, לא היה בן-גוריון בחירה-עם, כי אם זקן שנמאס על רוב העם בתל-אביב. כאשר שמ' עה בבית אשכול סיפורים — גם מפני שמעון פרוט — על מעשים תמהוניים של הזקן, לא ראתה בהם חלק מאישיותו הגאונת, אלא מעשים של עובר-בטל.

את משב-הרוח הרענן הזה — והכפירה בעיקר הבגוריוני — הביאה עימה לבית אשכול. היתה זו הנדוניה החשובה ביותר שיכלה להביא לבעלה בעת חתונתם — וב-תקופה החשובה ביותר בקאריירה הציבור' רית שלו.

אשכול אינו מספיק לקרוא את כל הר' עתונים, מרפרף על פני הכותרות, מתוך דעה קדומה לגבי „העתונות העויינת“. ואילו אשתו קוראת כמעט את כל העתונים, ני' גשת לתוכנם גישה שונה לגמרי מזו של איש העליה השניה. בצורה זו מקבל בעלה תמצית של העתונות ושל דעת-הקהל המש' חקפת בה.

★ ★ ★

חופשה בפאריס

ל א רק לוי אשכול השתנה מאז החתונ' נה. גם מרים — הספרנית האסרורית, שלמחרת יום החופה מיהרה לחזור לשול' חנה בספריית הכנסת — אינה אותה אשה. במקום החולצות העממיות, היא לובשת עתה שמלות הנושאות את חותם התופרים של פאריס, ניו-יורק ולונדון. סניה זוהרים, ואפילו עמידתה זקופה ובטוחה יותר. היא עומדת במרכז האירועים החברתיים, והיא אחת הדמויות המצולמות ביותר ביומני הר' קולנוע. אלבומים תפוחים כוללים קטעי עתונים ותמונות מביקוריה אצל נשיא אר' צות-הברית וראש ממשלת בריטניה.

קוראים לה הקליפה, באידיש. כלומר: הר' מירשעת.

מרים? אם הם במצב-רוח טוב, הם קוראים לה „האשכולית“. ברגעים קודרים ביותר — או אם הם בגוריוניסטים מוסחים — הם למרים אשכול לא איכפת מה אומרים עליה

האשה מאחורי הכסא

בסך הכל, היא התגלמות ישראלית של סינדרלה. מכיחן שהיא עשויה בשר-רום, הסתחרר מעט ראשה מן השינוי העצום ב-מעמדה. שכן, חלומותיה הכמוסים ביותר של האשה הנשאאת אל הכלים הפכו למצי' אות. כל מי שראה את מרים אשכול באיר' עים החברתיים הרמים לא יכול היה שלא לראות כי היא נהנית עד למאוד מן המעמד החדש.

גם לוי אשכול רואה זאת, והוא נהנה מ' הנאתה. היחסים הרגילים בין בעל ואשה מקבלים לעיתים גחן של יחס של אב גאה אל בתו המאושרת. כאשר היא מבקשת צע' צוע, אין הוא יכול לסרב לתת לה אותו. כאשר סיים ראש-הממשלה את ביקורו הרשמי בלונדון, לפני שלושה חודשים, הת' עכב בדרכו חזרה למשך ארבעה ימים בצר' פת. בהודעה הרשמית נאמר, שהשעות נו' עדה לחופש ולמנוחה. מיד פרחו ניתושים בכמה בירות, שאולי ראש ממשלת ישראל מבשל בפאריס מהדורה חדשה של מיכצע סיני. אך האמת היתה פשוטה — נגשית — הרבה יותר: מרים אשכול רצתה, בסך הכל, לערוך קניות בפאריס.

במשך ארבעה ימים היא יצאה לטיולים ולמסעות-קנייה. בעלה, שלא התארח הפעם בארמון של רוטשילד, נאלץ לשבת במשך (המשך בעמוד 20)

בבית הלבן

טעמה אשת ראש הממשלה, מרים אשכול, לראשונה את טעמה של הפירסום והכבוד הבינלאומי. זמן קצר לאחר נשואיה, נסעה עם בעלה לביקור רשמי בארצות-הברית, שם התקבלו השניים על-ידי הנשיא ג'ונסון ואשתו.